

Vjesnik

HSLS-a Grada Zagreba

HSLS.
svibanj 2020.

Nova improvizacija u režiji Milana Bandića u vezi s trošenjem sredstava prikupljenih donacijama

DARKO KLASIĆ (HSLS)
zastupnik Gradske skupštine

Nakon što je od potresa u Zagrebu prošlo već više od tri tjedna, gradonačelnik Milan Bandić odlučio je konačno pokrenuti gradske službe, što je vidljivo iz njegove izjave na konferenciji gradskog Stožera

civilne zaštite. Grad Zagreb nabavit će nužni građevinski materijal sredstvima prikupljenima uplatama građana i pravnih osoba na posebnom računu za donacije te ih namjerava usmjeriti osobama

navedenima na popisima koje utvrde mjesni odbori i gradske četvrti. U četvrtak, 9. travnja 2020. gradska uprava uputila je dopis vijećnicima mjesnih odbora i gradskih četvrti da tijekom uskrasnih blagdana popišu sve stambene objekte na svojem području za koje je potreban građevinski materijal, procijene količinu materijala potrebnog za obnovu te dostave te podatke gradskim službama do srijede, 15. travnja.

Ovaj zahtjev i plan gradske uprave u pogledu trošenja prikupljenih sredstava kao i sama organizacija su, najblaže rečeno, sami po sebi upitni, i to iz više razloga:

- odgovornost se prebacuje na vijećnike, čija je kompetentnost procjenjivanja potrebne količine građevinskog materijala upitna.

- u doba pandemije koronavirusa, tijekom kojeg nitko ne bi trebao izlaziti iz kuće ako to nije neophodno, nije nužno da vijećnici, koji nisu profesionalne i stručne osobe, dodatno ugrožavaju svoje zdravlje kao i zdravlje svojih sugrađana, osobito s obzirom na to da je Grad već prikupljao podatke o oštećenjima putem online upitnika; ako je potrebna dodatna procjena, nju moraju obaviti stručne osobe.
- naputak za provedbu ove inicijative na razini je poluinformacije s nedovoljno detaljnim uputama, u kojima nije ni navedeno prema kojem će se kriteriju dodijeljivati građevinski materijal i u kojim količinama, što ostavlja veliku mogućnost da se neće osigurati na učinkovit način svim zainteresiranim osobama jer u samoj priloženoj tablici nedostaju

bitni podaci, poput, primjerice, broja telefona.

Sad kad je gradonačelnik konačno nakon tri tjedna od potresa odlučio djelovati, njegove mjere usmjerene su trošenju prikupljenih novčanih sredstava građana u iznosu od 5,5 milijuna kuna, a ne izradi cjelovitog plana obnove Zagreba. Improvizacija u pogledu mjera i postupaka kojom to namjerava provesti videna je već više puta prilikom trošenja novca iz zagrebačkog proračuna, što je, nažalost, i dovelo Grad Zagreb u poziciju u kojoj se trenutačno nalazi. S druge strane, gradonačelnikov mačehinski pristup aktualnom problemu obnove Zagreba pokazuje da mu nije ni stalo do njegova rješavanja jer je ono nemoguće bez stvaranja cjelovitog okvira. Naime, zagrebački HSLs smatra da je uključivanje i participacija građana i njihovih predstavničkih tijela

prilikom izrade i provedbe takvog okvira itekako dobrodošla, što će HSLs bezrezervno podržati, ali istodobno trenutačno osuđuje ovakav diletantski gradonačelnikov pristup jer dosadašnji njegovi potezi koji se tiču ove problematike nisu transparentni, racionalni ni smisleni, zbog čega je čitav proces unaprijed osuđen na propast te se HSLs ošto protivi tomu da se u njega uvlači i mjesna samouprava.

Darko Klasić zastupnik HSLs-a u Skupštini grada Zagreba pozvao je gradonačelnika da preuzme odgovornost i počne racionalno djelovati kao institucija koja koristi stručne službe i stručnjake pri saniranju posljedica potresa jer je vidljivo da ovakvim postupanjem u slučaju neuspjeha ove mjere gradonačelnik opet želi prebaciti odgovornost i krivnju na vijećnike i građane Zagreba.

Hrvatska je zbog golemog javnog sektora pred smrtonosnim scenarijem

Piše: Boris Podobnik

U Hrvatskoj gotovo svi političari, sindikalci, ali i nemali broj profesora na državnim ekonomskim fakultetima ističu da je nužno sačuvati razinu plaća u javnom sektoru. Prema njima, zaposlenici javnog sektora su dokazano dobri, ako ne i bolji potrošači od zaposlenika u privatnom sektoru. Samo što sada novca nema jer smo ekonomija u karanteni pa se trebamo zadužiti. Međutim, kad država traži novac, kao garanciju vraćanja kre-

dita mora imati imovinu, kao što su otoci, vode, šume, poljoprivredna zemljišta, ili mora pokazati da solidno vodi svoje financije. Mi, na sreću, imamo lijepe otoke i bogatstvo voda.

Znakovita usporedba bivših socijalističkih zemalja s Hrvatskom

U vezi dobrog vođenja financija, za razdoblje koje počinje neposredno prije

zadnje recesije, pogledajmo neke ekonomske pokazatelje skupljene za niz bivših socijalističkih zemalja s kojima se prirodno moramo uspoređivati. Puno je tekstova napisano o tome da su nas u životnom standardu pretekle sve takve zemlje osim Bugarske.

U priloženoj tablici je u peti i šesti stupac unesen BDP po glavi stanovnika u nominalnim dolarima za 2007. i 2019. Lako je vidjeti da je u tih 12 godina BDP po glavi stanovnika najmanje relativno porastao u Hrvatskoj, Mađarskoj i Sloveniji.

Pokazali smo da su Hrvatska i Slovenija između 2007. i 2019. imale najlošije rezultate, mjerene i prema BDP-u po glavi stanovnika i prema kupovnoj moći, što se vidi u zadnja dva stupca tablice. U tom razdoblju hrvatske vlade, i lijeve i desne, štitele su upravo javni sektor koji je, kao što nas neki uvjeravaju, "najbolji potrošač u kapitalizmu". Da bismo pokušali objasniti zašto nam je realizacija u rastu BDP-a naspram drugih zapinjala, u prvom stupcu tablice unesen je sam udio zaposlenih u javnom sektoru za navedene zemlje, čiji se raspon kreće od 15% u Češkoj, uz Sloveniju najbogatijoj zemlji u ovoj grupi, do gotovo 32% u Hrvatskoj, zemlji s najmanjim rastom. Da je javni sektor uistinu garancija rasta socijalizam bi danas bio prevladavajući politički sustav, a ne kapitalizam. Fascinantno je također što imamo skoro triput veći javni sektor od Grka, a dvaput veći od Talijana.

Nismo najgori samo u udjelu privatnog sektora među zaposlenima nego smo i među najkorumpiranijima

Nažalost, nismo najgori samo u rastu i udjelu privatnog sektora među zaposlenima, mi smo i među najkorumpiranijima u ovoj skupini zemalja. Kao indikator korupcije koristim CPI indeks (Corruption Perception Index) koji ima raspon od 0 do 100, gdje je 100 oznaka za savršeno nekorumpiranu zemlju, a 0 za savršeno korumpiranu. Dakle, veći indeks znači manju korupciju, suprotno od zdravog razuma.

S CPI indeksom od 47 Hrvati su tek

nešto manje korumpirani od Bugara, Mađara i Rumunja, i to vrlo vjerojatno nesigifikantno. Ako, dakle, gledamo zajedno udio zaposlenih u javnom sektoru i stupanj korupcije, koji je ujedno i mjera efikasnosti neke države, mi smo uistinu najgori među bivšim socijalističkim zemljama EU, što je važna informacija za svakog investitora ili kreditora.

Možemo reći da kad je javni sektor ogroman kao kod nas, a treba primijetiti da je duplo veći nego u Češkoj i 50% veći nego u Sloveniji, tada u kombinaciji s visokom korupcijom postaje skoro smrtonosna kombinacija za gospodarski rast. Napomenimo da nordijske zemlje imaju jednako velik javni sektor, ali imaju zanemarivu korupciju i ne zapošljavaju po stranačkom ključu, kao što se radi u Hrvatskoj.

Korupcija nas ubija, ponekad i doslovno. To se najbolje vidi u kriznim godinama

Naime, u zemlji ogromne korupcije uvijek se nađu neki barba Šime ili teta Mare koji jednostavno vole zaposliti na željeznici preko veze svoga rodu ili stranačkog kolegu, pa se tako dogodi prometna nesreća u kojoj mnogi poginu. U korumpiranim zemljama dijete uvaženog kirurga koje se jedva provlačilo na medicinskom fakultetu, jednom kad dobije posao u zdravstvu, sije smrt i tako povećava smrtnost u inače besplatnom zdravstvu.

Loši pravnici zaposleni preko stranke ne razumiju zakone baš najbolje, zbog čega im država gubi milijune na međunarodnim sudovima. Slično se zalomi strankama pa zaposle, recimo, geografa kao šefa doma umirovljenika, a on u znak odanosti stranci zaposli još more nepotrebnih stranačkih uhljeba pa pandemija odnese puno umirovljenika. Primijetimo kako se loš utjecaj korupcije ne vidi toliko u dobrim godinama koliko u kriznim, lošim godinama, jer stranački ljudi mogu relativno uspješno vladati u dobrim vremenima, ali njihova nesposobnost najviše dođe do izražaja u kriznim razdobljima kao što su ratovi, velike recesije, pandemije ili potresi. A tada korupcija ne nosi

samo smrt ili gubitak doma, ona nosi i ekonomsko nazadovanje, što se vidi i u tablici.

Zaduživanje otvara nove probleme

Osim veličine javnog sektora i korupcije, posebno je zanimljivo ekonomski rast Hrvatske mjereno od zadnje recesije povezat s veličinom javnog duga mjenog naspram veličine BDP-a. Iz trećeg stupca za 2017. razvidno je da je Hrvatska i tu najgora jer se omjeri duga naspram BDP-a kreću od 9% u Estoniji do naših 78%, što je u međuvremenu u 2019. palo na 73%. U četvrtom stupcu vidimo da imamo i najmanji postotak onih koji rade u sveukupnoj populaciji, što pokazuje da dobar dio otplata prijašnjih zaduživanja pokrивamo iz ekonomskih renti, primjerice u turizmu. Podatak o najvećoj zaduženosti naspram drugih bivših socijalističkih naroda je posebno zanimljiv u svijetlu nedavne inicijative da zemlja zaduživanjem prebrodi nedostatak novca u vrijeme pandemije. Tako je nedavno ministar financija Zdravko Marić nagovijestio mogućnost zaduživanja za oko 65 milijardi kuna, što predstavlja 45 posto planiranog državnog proračuna za ovu godinu. Nameću se samo problemi.

Bližimo se grčkom scenariju

Naime, ako bi realizirani hrvatski proračun i uspio biti jednak planiranom, što malo tko očekuje, za nekoliko mjeseci naš bi dug porastao na 118% planiranog BDP-a (73+45), što je povećanje javnog duga oko 62%. Javno, u vrijeme pandemije mnogi razumni očekuju veliki fijasko turizma i avioprometa, ali i prometa generalno, kao i međunarodne razmjene. Ujedno primijetimo da nam je trenutno dobar dio ekonomije u karanteni. Ako nam, dakle, BDP padne 16-20%, što odgovara udjelu turizma u BDP-u, gornji omjer javnog duga naspram BDP-a porastao bi sa 118% na šokovitih 147%, a taj postotak nije daleko od onog grčkog od 170% kad je Grčka doživjela bailout.

Zanimljivo je da je u osam godina između 2009. i 2017. grčki javni dug porastao s 300 milijardi eura na 318 milijardi eura, što odgovara malom relativnom povećanju

nju od samo 6%, znatno manjem od planiranog porasta hrvatskog javnog duga od 62%. Međutim, zbog recesije 2008. godine sam omjer grčkog javnog duga i BDP-a skočio je sa 127% na 179% kao posljedica ogromnog pada BDP-a u vrijeme recesije. A to je upravo scenarij koji i nama prijete zbog ekonomije u karanteni. Mi iz novog duga možemo podijeliti plaće javnom sektoru i tako utjecati na potrošnju građana, ali ne možemo u doba pandemije privoditi turiste na Jadran, a ni tjerati strance da s nama trguju.

Kako vladajući misle ovo riješiti bez velikih rezova u javnom sektoru i smanjenja korupcije?

Iz tablice se, dakle, vidi da smo među bivšim socijalističkim zemljama trenutno zemlja s najvećim javnim sektorom, najvećim relativnim javnim dugom, najmanjim postotkom onih koji rade i vraćali bi kredite, a i jedna smo od najkorumpiranijih zemalja.

Kako mnogi misle da se nepotrebnih stranačkih uhljeba ipak nećemo riješiti, koja je vjerojatnost da se s istom efikasnošću države, dakle, bez velikih rezova javnog sektora i smanjenja korupcije, možemo u budućnosti nositi s dvostruko većim kreditnim obvezama? Odgovor možda nađemo u sljedećem grafikonu, u kojem je prikazano kako zemlja ima niži kreditni rejting što je korumpiranija, pri čemu najniži rejting odgovara bankrotu. Na slici smo začudno vrlo blizu Grčkoj.

Korumpirani smo kao Grci i Talijani, planiramo biti zaduženi kao oni da-

nas, a imamo duplo veći javni sektor od njih

Samo primijetimo kako je ta problematična Grčka nakon bailouta, pod pritiskom izvana, smanjila svoj inače mali javni sektor za dodatnih 20% i danas je za naše pojmove na uistinu niskih 11%. Italija, kao još jedna problematična zemlja, ima također niskih 16% zaposlenih u javnom sektoru. A mi smo jednako korumpirani kao Grci i Talijani, planiramo biti zaduženi kao oni danas, ali smo s barem duplo većim javnim sektorom, koji, na tugu sindikalaca, u kapitalizmu ipak nije preduvjet za visok rast.

Dakle, imamo izvrstan dio javnog sektora u kojem su Alemka Markotić, divni liječnici i medicinske sestre koji žrtvuju svoje zdravlje i živote, policajci na cestama, vojnici na granicama... Ali imamo u javnom sektoru i desetke tisuća uhljeba koji su našli posao samo zahvaljujući strankama i rođacima koji su nam uteg oko vrata i godinama nas uništavaju.

To što imamo skoro tri puta veći javni sektor od korumpirane Grčke, a dvaput od jednako korumpirane Italije, fascinantno je podatak koji govori o tome koliko je ljubav Hrvata prema socijalizmu, tepali si oni da su desničari ili ljevičari. Kao što je pokazala anketa Vuka Vukovića, 60% Hrvata želi raditi u javnom sektoru, a među mladima je postotak još viši, 70%. U jednom radu ekonomist Vuk Vuković i ja pokazali smo kako su kod nas, a i drugim korumpiranim zemljama EU, plaće u javnom sektoru u prosjeku veće nego u privatnom sektoru unatoč

daleko manjem riziku posla. Po ranijoj anketi, Hrvati su svjesni tog ekonomskog nonsensa, odnosno toga da manji rizik u javnom sektoru nosi veću plaću i zato ljube državnu službu.

Manji broj uhljeba smanjit će potrošnju, ali samo kratkoročno. Na dulje staze otvara se put za brži rast

Točno je da se rješavanjem uhljeba možda i dodatno komplicira situacija oko nezaposlenosti i potrošnje, ali samo kratkoročno, što je primijetio i financijski ekspert Andrej Grubišić. Međutim, skidanjem s proračuna onih koji ne pridonose i ne donose novu vrijednost društvu, srednjoročno i dugoročno otvaramo put za brži rast. Uvijek kažem da i odlazak na operaciju radi uklanjanja tumora predstavlja bolan pothvat, ali je to preduvjet za osiguranje dugog i kvalitetnog života.

Ponekad su potrebni radikalni rezovi da bi pacijent preživio, a to vrijedi i za državu. Stoga u scenariju s novim velikim zaduživanjem, a bez rapidnih reformi i otpuštanja uhljeba u javnom sektoru, u nekoj novoj recesiji smo na korak bliže grčkom scenariju, u kojem bi mnogi naši otoci i još mnogo toga promijenilo vlasnika. Sve se više pitam odgovara li kreditorima općenito više da države vraćaju dug ili da bankrotiraju? Naime, u potonjem scenariju vjerovnici dolaze do imovine, a kad raspolažu imovinom, imaju i apsolutnu kontrolu nad tim narodom, za vijeke vjekova ili barem do neke nove revolucije ili kontrarevolucije.

Zar opet uvećanim cijenama moramo plaćati stranačka kadroviranja Milana Bandića?

Zagrepčani, koji su svakodnevno suočeni s problemima povezanim sa saniranjem posljedica potresa kao i pandemijom koronavirusa, ovih dana su i neugodno iznenađeni novim stopostotnim uvećanjem iznosa računa podružnice Zagrebačkog holdinga Gradskih groblja. Naime, Zagreb je sredinom rujna prošle godine drastično podigao cijene ukopa, kremiranja i održavanja grobova s opravdanjem da Gradska groblja posluju u minusu te je sada ta odluka postala vidljiva na računima upućenima Zagrepčanima.

Obrazloženje razloga poskupljenja možda i ne bi bilo neobično da dotična podružnica Zagrebačkog holdinga nije istodobno u okviru svoje reorganizacije uspostavila prošle godine i novu organizacijsku strukturu u obliku 31 novog mjesta rukovoditelja i kordinatora, čime su mimo temeljnog kolektivnog ugovora dodijeljeni novi koeficijenti na temelju kojih se obračunavaju plaće.

Podružnica Gradska groblja zapošlja-

va prema podacima iz 2018. godine 270 djelatnika, a brojem novouspostavljene upravljačke strukture podsjeća više na multinacionalnu kompaniju nego na tvrtku koja se bavi ukopom pokojnika i održavanjem raslinja oko grobova. Navodno je povećan i broj zapošljavanja djelatnika prema stranačkom ključu, odnosno potrebama stranačkog regrutiranja vijećnika drugih stranaka u jedinicama mjesne samouprave, a takva se praksa provodila gotovo svakodnevno tijekom prošle godine, te prema zadnjim neprovjerenim informacijama Gradska groblja krajem 2019. godine zapošljavaju čak 397 djelatnika.

Zalažući se za transparentne političke procese te odgovornu i racionalnu politiku polaganja računa građanima, **gradski zastupnik Darko Klasić ispred HSLs Grada Zagreba zatražio je od Zagrebačkog holdinga kao i podružnice Gradskih groblja da javno objavi i specifikira konkretne razloge otkvov povećanja cijena te da objavi broj i strukturu novozaposlenih djelatnika u Gradskim grobljima.**

Nažalost, dok je Bjelovar svijetli primjer dobre i transparentne prakse upravljanja gradske vlasti u Hrvatskoj, u njezinu glavnom gradu gradska vlast čini sve u granicama zamislivog da svoje građane vara i da im uništi svako preostalo povjerenje u političke institucije.

Hitna procedura za dva zakona o obnovi Zagreba

Posljednjih dana svjedoci smo medijske invazije Gradonačelnika Milana Bandića koji, nakon katastrofalne paralize u otklanjanju šteta opasnih po život, pokušava ostaviti dojam da drži konce u rukama te da zna i razumije kako valja upravljati obnovom porušenog glavnog grada kojeg, u šestom mandatu, ostavlja u stanju Potemkinovog sela. No, dojam vara jer se obnovom ne može upravljati bez odgovarajućih zakona a on zako-

ne namjerava čekati, objavio je jučer na jednoj od svojih konferencija za tisak, „ako treba dvije godine“. U međuvremenu, dok on „čeka“ dvije godine, torbari po Gradu kupuju gdje što stignu a onda će, u maniri „spontane eklektike“ graditi novi i još ljepši bijeli Zagreb grad dok je Gradonačelnik „na čekanju“. Kako bi se paraliza sustava još više zakomplicirala Gradonačelnik je već počeo bez nadzora dijeliti donacijska sredstva preko lokalne samouprave tj. vijeća gradskih četvrti, o čemu se HSLs očitovao priopćenjem 14. 04. 2020. Usporedo s tim je za danas, 17. 04. 2020. sazvao sastanak nekog „smokvin list“ Savjeta koji će u širokom „plenumskom“ formatu raspravljati o obnovi grada Zagreba tako da „izgleda“ kao da ga savjetuju stručnjaci.

HSLs drži da je ovakav način upravljanja procesom obnove neodrživ i neprihvatljiv. HSLs poziva državne institucije da se hitno uključe u proces obnove Grada Zagreba osnivanjem Zavoda za obnovu Zagreba, na isti način kako je nekoć, nakon katastrofalnog potresa u Dubrovniku, osnovan Zavod za obnovu Dubrovnika. Zavod za obnovu Zagreba mora biti u većinskom vlasništvu države i to 55% u vlasništvu države i 45% vlasništvu grada. HSLs traži da na čelo tog Zavoda dođe stručnjak, arhitekt i urbanist* u visokom znanstveno-nastavnom zvanju, koji je stranački neovisan. HSLs traži od Vlade RH da takav Zakon donese po hitnoj proceduri i da time prekine stihiju i agoniju obnove grada Zagreba.

HSLs ističe da obnovi grada Zagreba valja pristupiti fazno s precizno razrađenim uvjetima financiranja. Zbog toga HSLs poziva Vladu RH i Grad Zagreb da osnuju stručno tijelo koje će osmisliti i javnosti predložiti održiv model financiranja obnove grada Zagreba koji se mora definirati Zakonom. Taj Zakon o financiranju, također valja donijeti po hitnom postupku a najkasnije do zadnjeg zasjedanja Sabora RH u srpnju. Zbog svega toga danas je potpredsjednica HSLs-a Saša Poljanec Borić zatražila od svih odgovornih aktera, da se prekine s jalovim pričanjem i dogovorima te da se izradi oba zakona pristupi na organizirani način, stručno i bez odgađanja.

HSLs Grada Zagreba sa ostalim oporbenim klubovima Gradске skupštine podnio zahtjev za sazivanjem sjednice skupštine

U ponedjeljak 21. travnja, HSLs grada Zagreba sa ostalim oporbenim klubovima u zagrebačkoj Gradskoj skupštini podnio je zahtjev za sazivanjem sjednice skupštine, predloživši četiri točke dnevnog reda koje se tiču stambenog zbrinjavanja građana pogođenih potresom, izvješća o razmjerima štete, o korištenju donacija i sanaciji dimnjaka.

Savjet za obrazovanje HSLs-a Grada Zagreba predlaže otkazivanje državne mature ove školske godine

Hano Uzeirbegović je ispred Savjeta za obrazovanje HSLs-a grada Zagreba predložio gradskom uredu za obrazovanje i sport da od nadležnog ministarstva zatraži otkazivanje mature za ovu školsku godinu te da se učenici koji žele upisati fakultet ove godine iznimno testiraju u okviru prijemnih ispita na fakultetima tijekom rujna.

Nekoliko je razloga za ovaj prijedlog. Kao prvo, valja istaknuti da do sredine travnja nisu definirani termini za polaganje državne mature. Tijekom tog razdoblja učenici nisu mogli pohađati dodatne pripreme za predmete za koje nisu bili sigurni trebaju li se i na koji način pripremati za ispit. Naš je zaključak da se učenici neće adekvatno pripremiti za polaganje ispita te da će rezultati državne mature biti najlošiji do sada. Ministrica Divjak objavila je tek 21. travnja da će se matura ipak održati, i to od 8. do 29. lipnja. To je prema mišljenju HSLs-ova gradskog odbora za obrazovanja prekratak rok za adekvatnu pripremu državne mature. Učenicima je preostalo svega 30 radnih dana odnosno sedam tjedana za pripremu državne

mature. Valja uzeti u obzir i da će u tom razdoblju učenici morati internetskim putem osigurati sve svoje ocjene iz predmeta. Osim toga, državna matura gubi smisao jer se njome prema riječima ministrice neće obuhvatiti dijelovi koje su učenici trebali svladati tijekom ožujka i travnja. Tomu treba dodati i učenike strukovnih škola, koji ove školske godine moraju polagati završne ispite i završne radnje pomoću internetskih aplikacija, što ih stavlja u nepovoljniji položaj.

Drugi veliki problem koji govori u prilog otkazivanju državne mature jest veliki potres koji je zadesio Zagreb 22. ožujka, a u kojemu je stradalo 15 zagrebačkih srednjih škola, od kojih je 5 neupotrebljivo. Postavlja se pitanje kako i gdje će ti učenici polagati ispite. Mogu li ministarstvo i osnivač osigurati pravodobnu sanaciju oštećenih škola? Jesu li se učenici uspjeli oporaviti od te velike nepogode (neki učenici ostali su bez svojih domova te su smještaj pronašli kod rodbine ili u studentskom domu)? Mogu li oni u ovakvoj situaciji biti dovoljno koncentrirani na pripreme i na ispit. 60 % učenika je prema mišljenju Zrinke Ristić Dedić, bivše članice Ekspertne radne skupine za provedbu kurikularne reforme, pod stresom zbog čitave situacije (štrajk, COVID-19, potres, završetak školske godine, matura). Željeli bismo istaknuti da se do sada ni jedna generacija nije našla u ovakvim uvjetima polaganja mature. Naime, umjesto da svoje zadnje dane srednjoškolskog obrazovanja provode sa svojim kolegama, učenici su zatvoreni u svoja četiri zida, ne mogu se dodatno

pripremati, sve se izvodi pomoću interneta i videolekcija, zbog čega je izgubljen socijalni kontakt koji su učenici dosad imali. Primjetno je povećanje depresije kod odraslih osoba, pa se postavlja pitanje kako trenutačne okolnosti utječu na srednjoškolce. Kao još jedan u nizu argumenata spomenuli bismo i preopterećenost učenika. Učenici završnih razreda dobivaju prevelik broj radnih zadataka koje moraju rješavati u zadanom roku, što im otežava pripreme za državnu maturu. Nastavnici srednjih škola pokušavaju pratiti vlastiti plan i program, što dovodi do toga da učenicima zadaju velike količine zadataka. Učenicima za svladavanje tog sadržaja treba dvostruko više vremena u usporedbi s klasičnom nastavom. Zbog svega toga učenici su preopterećeni te se ne stignu adekvatno pripremiti za državnu maturu.

K svemu tomu treba dodati i štrajk, zbog kojeg su ove školske godine učenici već izgubili 33 radna dana, koje su trebali nadoknaditi tijekom drugog polugodišta.

Konačno, mogli bismo se ugledati na određene naprednije europske zemlje (Francuska, Nizozemska, Velika Britanija) koje su već odlučile otkazati državnu maturu ove školske godine.

Zaključno, učenici su dosad izgubili otprilike 65 radnih dana i neće se moći adekvatno pripremiti za polaganje državne mature. Stoga smatramo da bi ovu školsku godinu trebalo završiti bez dodatnog stresa za učenike te se bolje usmjeriti na predstojeće izazove.

Prijedlog za imenovanje ulice po tragično stradaloj djevojčici u potresu

Potres koji je pogodio Zagreb 22. ožujka 2020. godine ostaviti će trajne posljedice i tragove koje ćemo još sagledavati godinama, nažalost doveo je i do ljudskih žrtava te nenadoknadivog gubitka života jedne djevojčice Anamarije Carević. Kako bi održali uspomenu i ostavili vječni zapis ove tragično preminule žrtve potresa u Zagrebu, na inicijativu našega dugogodišnjeg člana prim. dr. sc. Ladislav Krapac, predsjednik Kluba zastupnika HSLs-a u Gradskoj skupštini Darko Klasić predložio je Odboru za imenovanje ulica i trgova Skupštine grada Zagreba da uličica na potezu Ulice Tome Bakača i Ulica Augusta Cesarca bude nazvana po tragično preminuloj djevojčici koja je živjela u blizini. Po dobivanju suglasnost rodbine, u ovom slučaju roditelja ovaj prijedlog će biti uvršten u skupštinsku proceduru.

Zagrebački HSLs predlaže da se u zakon o obnovi Grada Zagreba uvrsti odredba koja će onemogućiti špekulantske i profilerske aktivnosti na području pogođenom potresom

S obzirom na sve više špekulantskih aktivnosti povezanih s poslovanjem nekretninama na području Grada Zagreba nad kojim su gradske institucije izgubile nadzor te nesposobnost državnih institucija da se nose s nastalom krizom u Gradu Zagrebu, a u kojem se posljedice potresa saniraju samoorganiziranjem građana. Zbog sve učestalije pojave tkz. pojedinih nekretninskih poduzetnika koji nastoje iskoristiti tešku situaciju oštećenih građana te doći u posjed vrijednih nekretnina i prostora u centru grada, HSLs Grada Zagreba predlaže Vladi Republike Hrvatske da se u Zakon o obnovi grada Zagreba uvrsti sljedeća odredba kojom će se smanjiti mogućnost špekulantskog profiterstva:

Vlasnici koji su stekli vlasništvo nad nekretninama na području Grada Zagreba nakon potresa 22. 3. 2020. nemaju pravo na poticaje i pomoć predviđene Zakonom o obnovi Grada Zagreba.

Zagrebački HSLs poziva predsjednika Gradske skupštine kao i gradonačelnika Milana Bandića da ne sprječava javnost rada Gradske skupštine te da se predstojeća sjednica skupštine održi u transparentnim uvjetima

Na jučerašnjoj videokonferenciji predsjedništva Gradske skupštine predsjednik Kluba zastupnika HSLs-a i Valdimira Ferdeljija, Darko Klasić obaviješten je da će se sljedeća sjednica Gradske skupštine održati elektronskim putem u skladu s preporukama i mjerama Nacionalnog stožera u sprječavanju širenja epidemije i to bez mogućnosti prijedloga rasprave klubova o načinu provođenja ove odluke. Sama odluka ne bi bila sama po sebi problematična i bila bi u skladu sa preporukama Nacionalnog stožera i Ministarstva uprave da Gradska uprava nažalost opet ne djeluje nedosljedno i politikanski te možebitno prikriva pravo stanje stvari u gradu Zagrebu. Umjesto da se sjednica održi korištenjem videokonferencije u skladu sa preporukama ministarstva te da se ista prenosi medijski javno kako bi se osigurala dostupnost informacija građanima kao što je prije mjesec dana i predlagao Klub zastupnika HSLs-a i Vladimira Ferdeljija, gradska upravna tijela odabrala su način kojim nastoje onemogućiti javnu raspravu. Na sjednici se neće moći postavljati pitanja, tražiti obavijesti i davati prijedlozi već će gradski zastupnici glasovati putem aplikativnog rješenja Microsoft teamsa. Ovakva odluka dovodi do suspenzije de-

mokracije, javnosti rada Gradske skupštine i upravnih tijela grada Zagreba, te doseže vrhunac u prikrivanju transparentnosti rada gradske uprave kao i odluka Gradonačelnika Milana Bandića.

Javni sektor trebao bi prednjačiti u populariziranju pozitivnih društvenih promjena, a prvenstveno javne transparentnosti kako bi građani imali uvidi u odluke kojima se troši njihov novac.

HSLs grada Zagreba ne slaže se sa predloženim načinom održavanja predstojeće 33. sjednice Gradske skupštine gdje je onemogućena javnost djelovanja i gdje je prezentiranje podataka isključivo jednosmjerno od strane gradske uprave bez mogućnosti propitkivanja odluka i informacija. Pozivamo predsjednika Gradske skupštine kao i gradonačelnika Milana Bandića da se sjednica održi putem videokonferencije koja treba biti dostupna široj javnosti ili ako istu gradske i skupštinske službe nisu u mogućnosti provesti da se sjednica održi u drugom odgovarajućem prostoru koristeći preporuke Nacionalnog stožera u sprječavanju širenja virusa COVID-19.

Oslobodite prostor pješacima i biciklistima i sačuvajmo zdravlje i sigurnost građana

U skladu s preporukama Nacionalnog stožera Civilne zaštite o relaksiranju mjera koje su donesene u svrhu sprječavanja širenja epidemije COVIDA-19, te samim time i ponovne uspostave pojačanog kretanja i aktivnosti građana na zagrebačkim ulicama HSLs grada Zagreba predložio je zagrebačkom stožeru Civilne zaštite da po hitnoj proceduri zbog zaštite zdravlja i života građana donese sljedeće odluke;

- zbog objektivnih ugroza koju predstavljaju zaostale nesanimirane štete od potresa u Zagrebu potrebno je hitno ukidanje i izmještanje biciklističkih staza na preuskim gradskim pločnicima na kolne trake u svim smjerovima kretanja a osobito na području Gornjeg i Donjeg grada.
- u skladu s važećim javnozdravstvenim standardima socijalnog distanciranja i sprječavanja širenje zaraze, da se posebno obilježe mjesta moguće ugroze zdravlja na lokacijama u Zagrebu na kojima se nije moguće držati pravila socijalne distance zbog neodgovarajuće regulacije biciklističkog i pješčkog prometa ili nekih drugih objektivnih razloga vezanih za funkcioniranje javnog prijevoza.

Kraj hrvatskog političkog zenitizma

Piše: Saša Poljanac-Borić

Društvenu dimenziju fenomena Bandić naslutila sam 2005. godine. Sudjelujući te godine, s gradonačelnikom, u jednoj televizijskoj emisiji, uočila sam da se on baš dobro ne snalazi u zagrebačkoj topografiji. Bio je tada u svom trećem mandatu a nije točno znao locirati Marulićev trg i Botanički vrt koji se nalaze u centru grada. Iz kratkog razgovora koji se s njim odvio nakon emisije postalo mi je jasno da mu je važnije doći točno na vrijeme nego što ga zanima kamo zapravo ide? Srž naše komunikacije svodila se na to da on detektira gdje se zapravo nalazi nekadašnja Sveučilišna knjižnica, današnji Hrvatski državni arhiv. Tako sam shvatila da, u tri mandata, nije uspio upoznati centar grada kojim je upravljao! Ta me spoznaja istovremeno šokirala i zaintrigirala. Prvo, zato što sam spoznala da je kod nas politički moguće biti gradonačelnikom glavnog grada bez obzira na izraziti, reklo bi se čak, kritični deficit opće kulture. Drugo, zato jer je, u to doba, Bandić u Zagrebu predstavljao SDP, stranku koja se tada u javnosti kitila svojim: urbanim profilom. Iako je, više-manje, svima bilo jasno da se, u slučaju SDP-a, radilo o instant polituri ipak je bilo teško shvatiti, barem meni, da je ta politura tako tanašna. Stoga je ovaj slučajni, situacioni uvid proizveo i interes za dublje razumjevanje latentnog karaktera esdepeovske organizacijske kulture koja je Bandića u Hrvatskoj pretvorila u drugu najmoćniju političku osobu u državi. Nakon tog kratkog susreta 2005. godine polako mi

je, kako je vrijeme protjecalo a događaji se nizali, postajalo jasno da je SDP, instalirajući Bandića kao svog predstavnika u Zagrebu, odlučio u 21. stoljeću zaigrati na kartu radikalnog narodnjaštva. Smišljajući kako, u samostalnoj državi, ostati na vlasti s minimalnim naporom usmjerenim na samoreformiranje odlučili su, u glavnom gradu Hrvatske, usprkos njegovoj tada već stoljetnoj urbanoj tradiciji, etablirati turbofolk karizmatika. Nesumnjivo, bili su svjesni ogromnog političkog talenta kojim je obdaren, dok su, s druge strane, kao iskusni političari, dobro znali kakvo energizirajuće djelovanje narodnjaštvo ima u lijevoj i desnoj hrvatskoj političkoj tradiciji. Stoga su, u Milanu Bandiću, prepoznali osobu koja će u zagrebačkim prigradskim, gusto naseljenim četvrtima uspješno povezati starčevićansku tradiciju i generaličevsku tematiku. To im je trebalo kako bi u ovdje mogli grabiti iz širokog bazena oba politička spektra. U uvjetima neosporne hadezeovske premoći na nacionalnoj razini u devedesetim godinama prošlog stoljeća, to je očito bio jedni način da u glavnom gradu ostvare pobjedu na izborima i, povijesti usprkos, rehabilitiraju stranku. S druge strane, predajući mu u ruke barjak zagrebačkog SDP-a osigurali su se i u onom dijelu gradskog biračkog tijela koji ovu stranku doživljava kao ključnog čuvara tekovina jugoslavenske, pa onda i hrvatske druge modernizacije. Tako je Bandić u SDP – ovom dresu, osim u prigradskim četvrtima, osigu-

rao podršku i u državnom i gradskom birokratskom aparatu, u akademskim pa čak i crkvenim krugovima koji su samoupravljanje oduvijek doživljavali kao sociokulturni odblesak prebendarske institucionalne tradicije. Ovo je, pokazalo se u sljedećih nekoliko izbornih ciklusa, bila uspješna formula, jer je narodnjački barbarogenij uz podršku jugomoder-nizacijskog SDP-ovog branda uspješno preživio „varšavski“ konflikt s urbanom posttranzicijskom kulturom koji je trajao od 2008. do 2012. godine a koji je 2009. neidentificirana struja unutar SDP-a potajno ali poprilično neuspješno pokušala instrumentalizirati u svoju korist. Osnajen ovom pobjedom nad tek probuđenim civilnim društvom ali i nad skrivenim neprijateljima na ljevici te utvrđen u rovovima Zakona o lokalnoj samoupravi koji mu je osigurao HDZ, Bandić je napustio SDP i tako, u svojim očima prerastao iz SDP-ovog narodnjačkog karizmatika u epsku figuru nacionalnog junaka. Kao junak, 2013. godine se lako riješio HDZ-ove kandidatkinje koja za megdan uopće nije niti bila predviđena (HDZ tradicionalno izbore u Zagrebu prepušta Bandiću) te pomeo SDP koji je njemu, stalno-delajućem junaku kao suparniku poslao kandidata s pola radnog vremena. Tako je, u petom pokušaju, osvojio u Zagrebu apsolutnu vlast.

Svakom tko sustavno misli jasno je da je „apsolutnu vlast“ u gradu kao što je Zagreb, nemoguće ostvariti bez stvarne

ukorijenjenosti u kolektivnu volju zajednice. Nema sumnje da je ovu spoznaju o dubokoj ukorijenjenosti gradonačelnika u kolektivnu volju njegovih birača, prepoznala i grupa „socijalnih inženjera“ i posebno odabranih dama koje su, u novoj razdiobi karata, tehnokratski trebale zamijeniti birokratsku protezu koja mu je ispala iz orbite kad je napustio SDP. Zbog toga je sada kad je Bandić priveden korisno pokušati propitati karakter te kolektivne volje koja je tu i takvu vlast njegovala i uznosila. Zašto? Zato što je njegova moć uzdrmana ali nikako još dekonstruirana, jer posjeduje visokostrukturiranu organizacijsku subkulturu.

No, ovaj je tip vlasti teško, pa čak i nemoguće opisati uz pomoć poznatih globalnih socioloških paradigmi. Kad bi se, naime, Bandića pokušalo sociološki klasificirati, ne bi se došlo dalje od definicije populizma. Ali to je kategorija koja obuhvaća velik broj likova i karaktera – od Chaveza do Berlusconi – pa stoga nije nimalo relevantna za zagrebački slučaj. Ipak, zagrebački gradonačelnik ne upravlja izvorima nafte ili pak G-7 industrijskom nacijom. Za analizu ovog lika i djela potrebno je poslužiti se analitičkim alatima iz teorije književnosti koja bolje konceptualizira lokalne figure nacionalne stvarnosti. Promatrajući Bandića i slušajući njegov diskurs čini mi se primjerenim okrenuti se teoriji suvremene književnosti. Razdoblje: ekspresionizam. Tek kad se, naime, čovjek pozabavi teorijom hrvatskog ekspresionizma doći će do informacija o jednom rubnom, specifičnom pravcu: zenitizmu. Radi se o umjetničkom pravcu koji afirmira vrijednost protueuropske posture, nesputane živosti i balkanske energičnosti. Pokret je doživio poprilično dezavuirajući politički finale u prošlom stoljeću ali se pod egidom SDP-a transvaluirao i reinkarnirao u Zagrebu u političkom fenomenu Bandić kao autentični novohrvatski politički diskurs koji dobiva nesumnjivu kolektivnu aklamaciju. Zbog toga je korisno, u nastavku, pokušati naznačiti elemente njegove političke poetike.

Kulturni kod Bandićeve ekspresije

Spoznaja o posebnom i autentičnom kulturnom kodu Bandićeve političke ekspre-

sije sinula mi je kad sam na Cvjetnom trgu 2012. godine, nakon izgradnje toliko osporavanog HOTO centra, ugledala skulpturu: slamnog magarca. Nema nikakvih dvojbi da je magarca na Cvjetni instalirala neka struktura bliska Gradonačelniku ili, možda, on sam. Također, ne dvojim da je magarac tamo postavljen kao simbol pobjede nad demonstrantima u Varšavskoj, koji su, zna se, sugerirali da je izgradnja HOTO garaže u povijesnom središtu grada „trojanski konj“ u njedrima odgovorne predstavničke demokracije. No, pored ove sadističke demonstracije krije se tu i afirmacija jedne neozenitističke estetike koja sugerira da je „na ovim prostorima“: a) magarac važniji od konja, b) slama važnija od parketa i c) Generalić realniji od Bukovca. Ova, za Europu atipična urbana, neoprimitivna estetika popraćena je i atipičnim ekspresivnim kodom koji sistematska sociologija ne može klasificirati, ali teorija književnosti, na sreću može dekodirati i konačno, atribuirati. Doista, nitko tko je ikad slušao Bandićev javni govor ne može opovrći njegovu izrazitu sklonost: a) upotrebi kolokvijalnog govora masa: „mi smo furt zajedno“; b) ciljanoj nedosljednosti izraza: „Izlazite li na parlamentarne izbore? Najvažnije je da je čovjek zdrav“; c) opsjednutosti sadašnjošću: „stalno delam i za vas živim“ d) ignoriranju nasljeđa i bilo kakvog autoriteta: „tko je tebe profesore pozvao u skupštinu?“ e) sklonost skandalu kao sredstvu izazivanja pažnje: „bit ćeš gradonačelnik kad ja umrem“ te, napokon, oslonac na banalni i reducira ni govor koji izvan izvornog konteksta nema nikakav značaj: „polizat ću asfalt i pojest ću snijeg“. Prema hrvatskim teoretičarima književnosti ovaj tip izričaja karakterizira upravo „zenitizam“, umjetnički pravac koji slavi balkanski barbarogenij kao sirovu snagu nove vitalnosti. Mikrosociološki, pak, uvid upućuje na zaključak da je upravo ova dimenzija metropolske kolektivne volje, koju je tako vjerno u neozenitističkom kodu artikulirao Bandić, svjesno izabrala „magarca“ kao simbol dovršetka misije tranzicijske transformacije grada Zagreba. Prihvati li se, naime, tumačenje da je temeljna latentna misija prethodno opisane kolektivne svijesti pretvoriti Zagreb u metropolsku vrlet prožetu parcelama, na slavu vitalnosti Zapadnog Balkana, magarac se

nesumnjivo čini prikladnim simbolom. Samorazumljivo je, nadalje, da je urbana gramatika „vrleti“ sa parcelom kao temeljnim subjektom, prirodno funkcionalno stanište klijentelistički dizajniranog GUP-a. Klijentelizam je, naime, ključna racionalnost tog neoprimitivnog urbanog organona, jer je nemoguće racionalizirati vrletoliki infrastrukturni splet bez kolektivne volje koja teži isključivo potvrđivanju privatnih interesa. Tako se razvoj realizira kao cornucopia privatnih interesa koji se, posredovani Bandićevim novokomponiranim narodnjaštvom, pretvaraju u skupštinske odluke. Opisana kolektivna volja osigurava nevjerojatnu operativnu efikasnost koju je, na toj specifičnoj (niskoj) razini ravnoteže, nemoguće nadjačati zato što je ona razvila svoj autonomni poslovni model čija je bit „trampa“. Kao što je „trampa“ ključ za razumijevanje tog poslovnog modela, tako je „parcela“ ključ za razumijevanje procesa stvaranja dodane vrijednosti. U tom kontekstu ne treba čuditi da se spomenuti ekonomski model lako prihvaća u čitavom hrvatskom političkom spektru. Ovo je moguće zato što je hrvatska ekonomija u biti ekonomija utemeljena na resursima, tako da je čitava društvena dinamika određena trkom za položajnom rentom u kojoj u Hrvatskoj sudjeluje i desnica i lijeva. Tu činjenicu intuitivno razumije Bandić pa zato konstruira svoju autonomnu političku kozmogenezu kako bi, u cjelini političkog spektra, učvrstio kontrolu nad poslovnim procesom. Spomenuta lokalna kozmogenezu počinje u Kaminitim vratima od Majke Božje i Hrvatskih zmajeva a proteže se preko HNK-a i Maksimira sve do Titove zvijezde na Bundeku. Tako na temeljima simbolički čvrsto utvrđenog poslovnog modela nastaje specifična lokalna institucionalna kultura koja je samoupravna upravo zato jer obuhvaća simboličke figure čitavog hrvatskog političkog spektra. Zbog toga cjelokupni politički sustav ne može osporavati fenomen Bandić jer bi time morao osporiti i svoj partikularni simbolički dio lokalne kozmogenezu u glavnom gradu. Očito, protiv ove kulturne matrice može se boriti samo metodom „desanta“ što se činjenicom podizanja optužnice, vjerojatno, zapravo i dogodilo. Ipak, treba biti svjestan da je „desant“ daleko od bilo kakvog realnog razvojnog (modernizacij-

skog) učinka na lokalnoj razini. Trebat će, naime, barem 2 – 3 mandata discipliniranog vodstva izraslog iz posve drugog socio-kulturnog tipa kolektivne volje da se postojeći turbonarodnjački model, etabliran u Zagrebu kao modus vivendi, prevede na novu razinu ravnoteže. Zbog toga je korisno u malo širem obzoru kratko objasniti društveni kontekst trenutka u kojem živimo. Pretpostavljam, naime, da je to dio javne obveze koju imam zbog struke kojom se bavim.

Rubicon

Svaka društvena dinamika može ići u dva smjera: naprijed i nazad. Progresija ili regresija, reklo bi se stručno. Sociolozi su ovaj put naprijed nazvali „modernizacija“ a nazad „retardacija“. Središnja tema modernizacije je subjekt i njegova

autonomija a središnja tema retardacije je desubjektivizacija i podjarmljivanje. Iz prve gramatike izvire društveni razvoj a iz druge fatalna društvena zapuštenost ili zaostajanje. U ovoj tipologiji postoji i treća varijanta koju su recentno počeli objašnjavati politolozi a to je „modernizacija bez razvoja“ dakle nešto kao desubjektivizirana autonomija. To bi vjerojatno bila neka formula za održavanje „status quo“ situacije u društvu ali ja u to ne vjerujem. Ako se uzme u obzir da je Tito umro 1980. a da se Jugoslavija raspala 1990. godine, izgleda mi da desubjektivizirana autonomija usmjerena na održavanje postojećeg stanja baš nema puno političkih šansi. Zato se usuđujem utvrditi da su, u Zagrebu, šanse za ići naprijed odnosno nazad 50:50. I to će se znati u kratkom roku. Svakako, zbog vremenske i prostorne kompresije koju stvaraju glo-

balizacija i integracija, proces neće, kao nekoć, trajati 10 godina. Ovdje je bitno naglasiti da je u ovoj dvojbi „naprijed ili nazad“ naglasak na veznik „ili“. Ili ćemo ići naprijed, ili ćemo ići nazad. Nema: i naprijed, ili ćemo ići nazad. Kao što bi htjeli trenutni tumači kolektivne volje. Zašto? Zato što nismo riješili elementarne probleme s otpadom pa moramo plaćati penale Europskoj Uniji. Zato su pred nama samo dva izbora. Ili ćemo se dalje baviti parcelama i zanemariti u Zagrebu problem s otpadom pa beskonačno Europi plaćati penale za zaostalost ili ćemo se posvetiti urbanističkom planu, repositionirati Zagreb kao sveučilišni i kulturni centar i konzekventno riješiti problem otpada. Drugim riječima, ili ćemo se balkanizirati ili ćemo se europeizirati. Politički to zvuči ovako: ili politokracija ili demokracija. Nema trećeg. *Alea iacta est.*

Pokrenuta radionica EqualNeta sa svrhom osnaživanja i djelovanja žena u politici

Pod pokroviteljstvom Friedrich Naumann zaklade, EqualNeta pokrenula je radionice i predavanja sa svrhom osnaživanja, liderstva i djelovanja žena u politici. Iako je radionica prvobitno zamišljena kao seminar i praktične radionice zbog novonastalih okolnosti vezanih uz pojavu epidemije COVID-19 virusa materijali za seminar prilagođeni su virtualnoj formi. Liberalke grada Zagreba aktivno su uključene u rad ovoga seminara.

HRVATSKA SOCIJALNO LIBERALNA STRANKA

Trg N. Š. Zrinskog 17/I
10 000 ZAGREB
Tel: 01/4810-401
Fax: 01/4810-404
Web: <http://zagreb.hsls.hr>
E-mail: zagreb@hsls.hr

Urednik: Darko Klasić, zagreb@hsls.hr
Obrađivač i dizajn: Dragan Podvorec
Fotografije: članovi HSLs-a i Invato Elements

Klub zastupnika HSLs-a sljedećeg će tjedna, kad se očekuje održavanje rasprave o Zakonu o obnovi, uložiti amandman i predložiti da u Zakonu o obnovi Zagreba uđe odredba da oni koji su kupili nekretnine nakon 22. ožujka, nemaju pravo na pomoć države i Grada Zagreba u obnovi takvih nekretnina.

Na tiskovnoj konferenciji koja je održana u srijedu 29. ožujka ispred Hrvatskog sabora prijedlog su predstavili predsjednik HSLs-a Dario Hrebak, saborski zastupnik Darinko Kosor, predsjednik Kluba zastupnika u Gradskoj skupštini Darko Klasić i predsjednica MHL grada Zagreba Nevenka Đurić.

